

Utvecklingsplan Hajk 2024-2026

Versionshantering

Datum	Version	Beskrivning	Ändrat av
2023-11-25	1.0	Beslutad version Slutjusteringar enligt beslut i PÄ-forumet, bland annat språkliga justeringar, vissa mindre omdispositioner.	Lars Samuelsson, Göteborgs stad
2023-11-24	0.4	Gemensam uppdatering på PÄ-möte efter interna avstämningar i respektive organisation. Omformulering av vissa delar framförallt kap 4 samt vissa formuleringar i hela dokumentet. Beslutad att gälla efter ytterligare överenskomna justeringar	PÄ-forum
2023-10-26	0.3	Uppdaterat förslag efter dialog med kodgruppen. Bland annat: Nytt avsnitt Förvaltning och omskrivningar i kap 5.	Lars Samuelsson, Jonas Rönnqvist Göteborgs stad
2023-08-31	0.2	Uppdaterat, kommenterat	Karin Fridstrand, Varberg
2023-08-24/25	0.1	Ny version upprättad i samband med PÄ-träff	Lars Samuelsson, Göteborgs stad

Innehåll

1	Bakgrund	5
2	Vision	5
3	Utvecklingsplanens syfte	5
4	Beskrivning	6
4.1	Vad är Hajk?	6
4.2	Organisation.....	6
4.3	Arbetsformer	7
4.4	Kommunikation	7
4.5	Utveckling av Hajk.....	8
4.5.1	Generellt	8
4.5.2	Versionshistorik.....	8
4.5.3	Att arbeta med öppen programvara.....	8
4.5.4	Licens	8
5	Roadmap - 2024 och framåt	9
5.1	Strategisk utveckling	9
5.2	Utveckling av samarbetsformer	9
5.3	Produktutveckling.....	9
5.4	Förvaltning	10
6	Begreppslista	11

1 Bakgrund

Hajk startades 2013 via ett samarbete mellan kommunerna Halmstad, Jönköping och Kungsbacka. Man ville använda modern teknik som medgav mer flexibel, snabbare och verksamhetsnära utveckling av karttjänster jämfört med licensbaserade program vars styrning och finansieringsmodell var begränsande.

Med öppen källkod kan vi bidra till gemensam utveckling som vi drar nytta av både för verksamheternas interna och externa webbGIS-verktyg.

Hajk används i huvudsak inom kommunal verksamhet men även inom andra offentliga organisationer.

2 Vision

Vår vision är att ha ett välfungerande, användarvänligt webbGIS-verktyg i öppen källkod som medför stor nytta för våra verksamheter.

Med samverkan i Hajk förvaltar vi skattemedel effektivt.

3 Utvecklingsplanens syfte

Syftet med utvecklingsplanen är att beskriva utvecklingen av Hajk.

Målet med planen är beskriva hur vi arbetar med beslut, prioriteringar, resurssättning, hantering av utvecklingsförslag och utveckling. Till utvecklingsplanen kopplas en roadmap.

Planen ska ge överblick över vad Hajk är nu och vad vi förväntar oss att Hajk är ett par år in i framtiden.

Utvecklingsplanen revideras årligen eller vid behov.

Arbetet med framtagande och revidering av planen sker i samarbete mellan Produktägargruppen som ansvarar för planen, kodgruppen som är de som bäst kan produkten och förvaltargruppen som är närmast slutanvändaren.

4 Beskrivning

4.1 Vad är Hajk?

Hajk är både en produkt och en gemenskap.

Hajk är ett avancerat webbGIS-verktyg baserat på Openlayers. Hajk är modulärt uppbyggt med många funktioner som kan användas i olika sammanhang. Det kan användas som ett enkelt publikt "tittskåp" eller mer avancerat internt stödsystem där man har möjlighet att exempelvis editera WFS-lager med förändringar som slår igenom live.

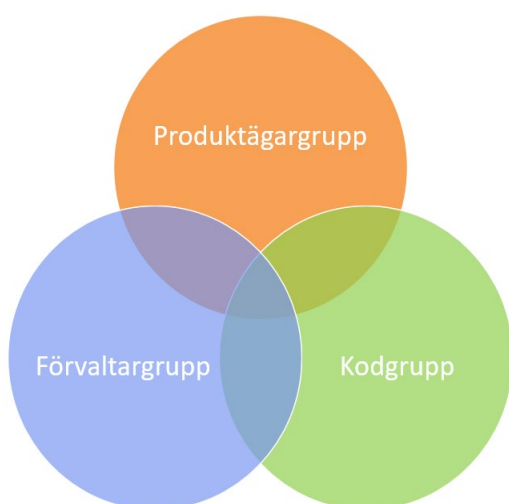
Hajk är ett öppet källkodsprojekt som ägas och förvaltas i samverkan mellan aktiva medlemmar, i huvudsak kommuner. Hajk är fritt att använda och förändra efter behov, källkoden är fritt tillgänglig under licensen MIT.

Hajk används vanligtvis tillsammans med GeoServer men det finns visst stöd för ArcGIS Server och QGIS Server.

Samverkan är det som gör Hajk framgångsrikt. Vår gemensamma utveckling av Hajk bygger på samarbete mellan de som aktivt bidrar till arbetet där var och en bidrar efter förmåga och förutsättningar. Självklart kan man dra nytta av Hajk även om man inte bidrar aktivt, det är det fina med öppen källkod.

4.2 Organisation

Vi är organiserade i tre grupperingar; produktägargruppen, kodgruppen och förvaltargruppen.

- **Produktägargruppen** är beslutande och arbetar med strategiska frågor som beslut om utvecklingsinriktning och strategier för produktens utveckling. Det är produktägargruppen som ansvarar för och äger utvecklingsplanen. Till produktägargruppen blir nya medlemmar invalda av deltagarna i produktägargruppen. Produktägargruppens deltagare fördelar egen personal/konsult till kodgrupp och förvaltargrupp.
- **Kodgruppen** är de som utvecklar Hajk och ansvar för kodbasen, och vilka standarder vi använder för utveckling. Kodgruppen ger även begränsad support i mån av tid och kraft. Detta ersätter inte egen kompetens för de organisationer som väljer att använda Hajk.
- **Förvaltargruppen** är närmare slutanvändaren och arbetar med förvaltning av produkten. Man arbetar även med testning, fungerar som "first line" support för användning av Hajk.

För aktuell översikt över aktiva kommuner och kontakt, se hajkmap.se

4.3 Arbetsformer

Arbetet med Hajk bygger på ett aktivt deltagande från användarna i vår gemensamma community. Det går även att använda Hajk som det är utan eget deltagande i det aktiva arbetet. Då drar man nytta av befintlig kod men har mindre möjligheter att påverka den gemensamma utvecklingen.

Varje organisation har ett eget ansvar för att upprätthålla den kompetens som krävs för att använda och drifva Hajk.

Vår ambition är att ha minst ett gemensamt möte med alla grupperna en gång per år där vi diskuterar utveckling och prioriteringar.

Vi har också stormöten där alla som är aktiva utvecklare, användare eller nyfikna på Hajk är välkomna att delta.

4.4 Kommunikation

På Gitub finns Hajks källkod och det är den primära kanalen för att kommunicera kod med tillhörande nyheter och information. Där hanteras tekniska frågor som rör kod och utveckling. Issues används för hantering av förbättrings- och utvecklingsförslag.

Repositoryt github.com/Hajk ägs av produktägarforum och administreras av personer i kodgruppen. På Githubs wikisida github.io/Hajk kan man läsa mer teknisk information om konfiguration med mera. Undan för undan kommer delar av denna information att flytta till kunskapsdatabasen på hajkmap.se (se nedan).

Vem som helst kan ladda ned koden och bidra till den gemensamma kodbasen. Kodgruppen arbetar med praktiska frågor kring

utvecklingsmetodik och sköter kodgranskning (godkänner kod) av nya bidrag.

För den publika kommunikationen använder vi hajkmap.se. Via webbplatsen man nå supporten, skapa supportärenden och läsa kunskapsdatabasen med information om hajk. Här finns även ett kontaktformulär för att komma i kontakt med oss.

Grupperna använder också ett Team som ägs av Varbergs kommun för gemensam kommunikation, dialog och viss intern dokumenthantering.

4.5 Utveckling av Hajk

4.5.1 Generellt

Hajks utveckling skall stödja våra verksamheter och vår samverkan. Hajk ska bygga på etablerade standarder med hög IT-säkerhet.

Hajk ska aktivt förvaltas i en öppen gemenskap som bygger på användarnas engagemang och deltagande. Koden är tillgänglig som öppen källkod.

4.5.2 Versionshistorik

Version 1 av Hajk lanserades 2013, version 2 2016 och version 3 2019. Nuvarande version är 3.12.1 som släpptes i september 2023.

4.5.3 Att arbeta med öppen programvara

Att använda öppen källkod i sin verksamhet skiljer sig från att köpa en proprietär programvara. Skillnaden är viktig att förstå för de som planerar att ta in program som baserar sig på öppen källkod i IT-miljön. För Hajk finns ingen leverantör.

4.5.4 Licens

Hajk är licensierad under en öppen källkodslicens - MIT¹.

¹ [The MIT License | Open Source Initiative](https://opensource.org/licenses/MIT)

5 Kommande utveckling – 2024-2026

5.1 Strategisk utveckling

1. Hajk ska vara ett bra val för en kommun som vill ha en enkel effektiv, lättskött och modern webbGIS-lösning.
2. Hajk ska vara en stabil, säker och förvaltningsbar öppen källkodsprodukt.
3. Hajk funktionalitet utökas baserat på verksamheternas behov.
4. Hajk ska ha integrationer till system, webbapplikationer och tjänster.
5. Vi ska arbeta för att bredda utbudet av leverantörer och utvecklare av Hajk.

5.2 Utveckling av samarbetsformer

1. Organisationsmodell för att fortsätta ha ett givande samarbete.
2. Finansieringsmodell för gemensamt prioriterad utveckling.
3. Etablerat arbetssätt för hantering av backend, standard-konfiguration och releaser.
4. Fortsätta utveckla vår kommunikation mellan grupperna.

5.3 Produktutveckling

Hajk kod-utveckling kännetecknas av engagemang och stora frihetsgrader i nytänkande.

1. Vi ska utveckla ett nytt administratörsgränssnitt för att förenkla och effektivisera administration av Hajks kartor.
2. Hajks lagerhanterare ska utvecklas för att förenkla och effektivisera användningen.
3. Vi ska utveckla och förbättra autentiserings- och auktorisationsfunktionerna i Hajk för att öka kvaliteten och säkerheten i produkten.
4. Vi fortsätter löpande att arbeta med förbättringar som rör prestanda, exempelvis optimering av lagerhanteringen.
5. Vi ska vidareutveckla dokumenthanteraren med fler möjligheter och nya funktioner.
6. Vi ska utveckla Hajks befintliga APIer för att bättre kunna integrera Hajk med andra webbapplikationer och tjänster.
7. Förbättra gränssnittet på mobila enheter.
8. Vi ska fortsätta utvecklingen av Hajks funktion för medborgardialog.

5.4 Förvaltning

Utöver utveckling behöver en produkt som Hajk löpande förvaltning och uppdatering. Detta är en kortfattad översikt av det löpande förvaltningsarbetet

Vi ska löpande underhålla Hajk så den uppfyller krav och standarder inom området. Exempelvis genom att:

- Ta fram regler för hantering av plugins och extensions.
- Utveckla stöd för nya format.
- Anpassa Hajk för nya driftsmiljöer och säkerhetskrav
- Hålla koden uppdaterad med nya versioner av ingående programbibliotek.

6 Begreppslista

.Net	En open source-mjukvara för att bygga olika sorters applikationer och server-backend. Det är en krossplattformsmiljö som kan köras både på windows- och linuxserverar.
API	Applications Program Interface – en teknik för datorer eller program att kommunicera med andra datorer.
ArcGIS	Ett proprietärt GIS-desktopprogram från Esri inc.
Auktorisering	Process och teknik för att bevilja användaren behörighet till resurser
Autentisering	Process och teknik för att säkerställa användarens identitet
Backend	Serverdelen av en webbapplikation. Ryggraden i applikationen som sköter kommunikationen med databas.
Backlogg	Sammanställning över ännu inte genomförda utvecklings eller förbättringsförslag
Container	Containrar är ett standardiserat format för paketering och lagring av alla komponenter som krävs för att köra ett program.
DIGG	Myndigheten för digitalisering (digg.se)
Docker	Exempel på en mjukvara för att hantera containerisering.
Enterprisemiljö	En professionell IT-driftsmiljö
Geoserver	En applikationsserver för hantering av geografisk information.
Github	En tjänst för att lagra och versionshantera mjukvarukod
Hajk	Applikationens namn och en akronym för de ursprungliga deltagarkommunerna (Halmstad, Alingsås, Jönköping, Kungsbacka)
JavaScript (JS)	Ett programmeringsspråk
Microsoft Teams	Ett program för kommunikation i grupper
MIT-licens	En licenstyp för open source
Modulärt	Uppbyggt av eller konfigurerbart i mindre delar som kan kombineras på olika sätt för olika resultat
NodeJS	En open source-mjukvara för att köra JavaScript på en server. Det är en krossplattformsmiljö som kan köras både på windows- och linuxserverar.
Q-gis/qgisserver	Ett GIS-desktopprogram som är open source. Finns även i serverversion som ett alternativ till GeoServer.
Webb-gisverktyg	En webbapplikation med tillhörande verktyg för att titta på, analysera och arbeta med kartor.
WFS	Förkortning för Web Feature Service. Ett sätt att tillhandahålla geografisk information som en tjänst över internet
WMS	Förkortning för Web Map Service. Ett sätt att publicera georefererad kartinformation i bildformat över internet

Utvecklingsplan HAJK 2024-2026

Dokumentansvarig: lars.samuelsson@miljo.goteborg.se